

Υπόθεση C-507/23

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

8 Αυγούστου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Augstākā tiesa (Senāts) (Λεττονία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

7 Αυγούστου 2023

Προσφεύγων και αναιρεσείων:

A

Καθού και αναιρεσίβλητο:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

[παραλειπόμενα]

Latvijas Republikas Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Λεττονίας)

ΑΠΟΦΑΣΗ [παραλειπόμενα]

Ρίγα, 7 Αυγούστου 2023

Το παρόν δικαστήριο [παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικαστηρίου]

[παραλειπόμενα] εξέτασε το ζήτημα της υποβολής προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως που ασκήθηκε στις 20 Μαΐου 2023 από τον Α κατά της απόφασης του Administratīvā apgabaltiesa (περιφερειακού διοικητικού εφετείου, Λεττονία), με αίτημα την αποκατάσταση της μη υλικής ζημίας, στο πλαίσιο της ένδικης διοικητικής διαφοράς που κινήθηκε από τον Α, με την άσκηση προσφυγής για την παύση και την κήρυξη ως άκυρης της πράξης του Κέντρου προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών, η οποία συνίσταται στη χρήση και διάδοση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος μέσω

[οπτικοακουστικού] υλικού, χωρίς τη συναίνεσή του, καθώς επίσης και για την αποκατάσταση της μη υλικής ζημίας.

Ιστορικό

Πραγματικά περιστατικά

1 Το [Latvijas Republikas] Senāts [Ανώτατο Δικαστήριο (της Δημοκρατίας της Λεττονίας)] επιλήφθηκε της αιτήσεως αναίρεσως στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς ανάμεσα στον Α, προσφεύγοντα στον πρώτο βαθμό, ευρέως γνωστό δημοσιογράφο στη Λεττονία, ειδικό σε θέματα αυτοκινήτων, και στο Κέντρο προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών, σχετικά με τη μη εξουσιοδοτημένη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος από το προαναφερθέν Κέντρο, μέσω της διάδοσης ενός βίντεο.

Το Κέντρο προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών διεξήγαγε εκστρατεία ενημέρωσης, στο πλαίσιο της οποίας δημοσίευσε, σε διάφορες ιστοσελίδες, βίντεο με τίτλο «Pārbaudi – Pērc – Lietoto sociālais eksperiments» («Κοινωνικό πείραμα “Επαλήθευσε – Αγόρασε – Μεταχειρισμένα”»). Το βίντεο εξέπεμπε μήνυμα προς τους καταναλωτές σχετικά με μια σειρά σημαντικών κινδύνων, τους οποίους μπορεί να αντιμετωπίσουν κατά την αγορά μεταχειρισμένων οχημάτων. Στο βίντεο αυτό επισημαινόταν ότι οι καταναλωτές οφείλουν να επαληθεύουν τα στοιχεία και τη φήμη των πωλητών και να είναι σε επαγρύπνηση, διότι επιτρέπει έμποροι μπορεί να μετέρχονται αθέμιτων πρακτικών, στην προσπάθειά τους να μιμηθούν γνωστούς στο ευρύ κοινό ειδικούς, προκειμένου να αυξήσουν, με παραπλανητικές μεθόδους, την εμπιστοσύνη των καταναλωτών για τον πωλητή ενός συγκεκριμένου οχήματος, και συγκεκριμένα να τον ωθήσουν στην αγορά οχήματος, που τα τεχνικά και λοιπά χαρακτηριστικά του είναι ακατάλληλα. Ο πρωταγωνιστής του βίντεο μιμούνταν τη φωνή του προσφεύγοντος, μιλούσε στο τηλέφωνο με το χαρακτηριστικό του ύφος και φορούσε σκούφο παρόμοιο με αυτόν του προσφεύγοντος σε άλλες εκπομπές. Στο βίντεο γίνεται ορατή μια λίστα με τίτλο «Συνήθεις φράσεις του [Α]» και συμπεριλαμβάνεται ένα μέρος της εκπομπής «TE!» [«EΔΩ!»], κατά το οποίο ακούγεται και φαίνεται να μιλάει ο ίδιος ο προσφεύγων.

Επειδή ο προσφεύγων δεν ενέκρινε τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε ο χαρακτήρας του στο βίντεο, αντιτάχθηκε στην πραγματοποίηση και διάδοσή του με τα χαρακτηριστικά αυτά. Παρά την αντίδρασή του, το βίντεο αναρτήθηκε σε διάφορες ιστοσελίδες και εξακολουθεί να είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο.

Ο προσφεύγων απευθυνόμενος στο Κέντρο προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών ζήτησε να παύσει η αναπαραγωγή του βίντεο, να δηλώσει δημόσια συγγνώμη για την προκληθείσα βλάβη στη φήμη του και να του καταβάλει αποζημίωση για αυτήν τη μη υλική ζημία. Το Κέντρο δεν ανταποκρίθηκε στα παραπάνω αιτήματα.

Ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή, ζητώντας να κηρυχθεί παράνομη η πράξη του Κέντρου προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών, να αναγκαστεί να προβεί

σε δήλωση συγγνώμης και να του καταβάλει αποζημίωση ποσού 2 000 ευρώ για μη υλική ζημία.

2 Το Administratīvā rajona tiesa (διοικητικό πρωτοδικείο, Λεττονία) έκανε εν μέρει δεκτή την προσφυγή: κήρυξε παράνομη την πράξη του Κέντρου προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών, ήτοι τη χρήση και διάδοση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος, χωρίς τη συναίνεσή του, και διέταξε την παύση της αναπαραγωγής του συγκεκριμένου βίντεο, επιπλέον, επέβαλε στο Κέντρο να καταβάλει στον προσφεύγοντα το ποσό των 100 ευρώ, ως χρηματική αποζημίωση για την προκληθείσα μη υλική ζημία, και τέλος, να προβεί δημοσίως σε δήλωση συγγνώμης.

Το Administratīvā apgabaltiesa (περιφερειακό διοικητικό εφετείο, Λεττονία) που επλήφθηκε της εφέσεως, επίσης έκανε εν μέρει δεκτά τα εξής αιτήματα: έκρινε παράνομη την πράξη του Κέντρου προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών, ήτοι τη χρήση και διάδοση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος, χωρίς τη συναίνεσή του, διέταξε την παύση της χρήσης και διάδοσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος στο βίντεο «Κοινωνικό πείραμα “Επαλήθευσε- Αγόρασε – Μεταχειρισμένα”», και επιπλέον, του επέβαλε σε αυτό την υποχρέωση να δηλώσει δημοσίως συγγνώμη στον προσφεύγοντα στις ιστοσελίδες αυτές όπου δημοσιεύθηκε το βίντεο. Τα υπόλοιπα αιτήματα (περί χρηματικής αποζημίωσης της μη υλικής ζημίας) απορρίφθηκαν.

Το [Administratīvā] apgabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο] έκρινε ότι η πράξη του Κέντρου προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών συνεχίστηκε μετά τη θέση σε ισχύ του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, στο εξής: ΓΚΠΔ), και ότι η πράξη αυτή ήταν αντίθετη προς τη διάταξη του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του κανονισμού. Ως δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα δεν θεωρείται μόνο το πλήρες όνομα του προσφεύγοντος, αλλά και ο χαρακτήρας του, για την αναπαράσταση του οποίου χρησιμοποιήθηκαν στην υπό κρίση υπόθεση, ανάμεσα σε άλλα στοιχεία, η εικόνα του προσφεύγοντος, όπως αποτυπώνεται στην εκπομπή «TE!», με έμφαση ακριβώς στην επαγγελματική του δραστηριότητα στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας [...]. Η προσθήκη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ένα βίντεο, η δημοσιοποίηση και διατήρησή τους με τρόπο που να καθίστανται προσβάσιμα στον οποιονδήποτε, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το βίντεο πραγματοποιήθηκε κατά την άσκηση των καθηκόντων της δημόσιας αρχής και αποσκοπούσε στην υλοποίηση ενός θεμιτού και κοινωνικά αναγκαίου στόχου της αφύπνισης των καταναλωτών, προκειμένου να μπορούν να λάβουν την οικονομική απόφαση απόκτησης μεταχειρισμένου αυτοκινήτου, βάσει έγκυρης πληροφόρησης. Ωστόσο, ο συγκεκριμένος σκοπός θα μπορούσε να επιτευχθεί χωρίς τη χρησιμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του

προσφεύγοντος: με έναν διαφορετικό τρόπο επικοινωνίας προς το κοινό, με ένα βίντεο διαφορετικού περιεχομένου ή με άλλο πρόσωπο σε παρόμοιο βίντεο.

Κατά την εξέταση του αιτήματος επιβολής αποζημίωσης για την καταπάτηση του δικαιώματος του προσφεύγοντος, το [Administratīvā] argabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο] έκρινε ότι η καταπάτηση που διέπραξε το Κέντρο προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών δεν ήταν σοβαρή. Το δικαστήριο έκρινε ότι η χρησιμοποίηση του χαρακτήρα του προσφεύγοντος στο επίμαχο βίντεο δεν είχε ως απώτερο σκοπό να τον δυσφημίσει ή να πλήξει τη φήμη του. Το συγκεκριμένο υλικό δεν θα μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση, σε έναν αντικειμενικό και ευλόγως προσεκτικό εξωτερικό παρατηρητή, ότι ο προσφεύγων είναι απατεώνας ή ένα άτομο αμφιβόλου ηθικής. Η μη υλική ζημία που προκλήθηκε στον προσφεύγοντα έγκειται στο γεγονός ότι το Κέντρο επεξεργάστηκε και δημοσίευσε τα προσωπικά του δεδομένα, χωρίς να λάβει υπόψη τις αντιρρήσεις του και να αποκαταστήσει τη βλάβη, παρά το σχετικό του αίτημα. Το Κέντρο διέπραξε την εν λόγω καταπάτηση διότι ερμήνευσε λανθασμένα το νομοθετικό πλαίσιο· άλλωστε, η ερμηνεία του ήταν σύνθετη. Το δικαστήριο έλαβε περαιτέρω υπόψη του το γεγονός ότι η δημιουργία και δημοσίευση τέτοιου υλικού, χωρίς την άδεια του ενδιαφερομένου, θα ήταν επιτρεπτή εφόσον πραγματοποιείτο για δημοσιογραφικούς σκοπούς, ότι το υλικό με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ήταν το πλέον κατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν ευαίσθητα δεδομένα του προσφεύγοντος. Κατά συνέπεια, το δικαστήριο απεφάνθη για τη διάθεση του υλικού στο διαδίκτυο ότι δεν συνιστά, από μόνη της, δυσφημιστική ενέργεια εναντίον του προσφεύγοντος.

Δεδομένου ότι το Κέντρο δεν έπαυσε την πράξη παρά τις αιτιολογημένες ενστάσεις του προσφεύγοντος, το [Administratīvā] argabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο] έκρινε ότι η αποκατάσταση της μη υλικής ζημίας, διά της επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα της ζημίας κατάσταση, που προβλέπεται από το άρθρο 14 του Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums (νόμου για την αποκατάσταση ζημίας που προκαλείται από δημόσιες αρχές), δεν ήταν αρκετή. Συνεπώς, το δικαστήριο υποχρέωσε την εν λόγω αρχή να δηλώσει δημοσίως συγγνώμη από τον προσφεύγοντα, στις ιστοσελίδες εκείνες που είχε αναρτηθεί το σχετικό βίντεο. Επειδή το υλικό αυτό δεν συνιστούσε δυσφήμιση του προσφεύγοντος, ούτε έπληξε τη φήμη του και, επιπλέον, δεν είχαν χρησιμοποιηθεί ευαίσθητα δεδομένα του ίδιου, το δικαστήριο έκρινε ότι δεν ήταν αναγκαίο να επιδικάσει χρηματική αποζημίωση.

3 Ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναιρέσεως κατά της απόφασης του [Administratīvā] argabaltiesa [περιφερειακού (διοικητικού) εφετείου], που απέρριψε το αίτημα χρηματικής αποζημίωσης για μη υλική ζημία. Ως λόγοι αναιρέσεως της προαναφερθείσας αποφάσεως, προβάλλονται οι εξής:

3.1 Το [Administratīvā] argabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο] έσφαλε στην εκτίμηση του κατά πόσον ο προσφεύγων υπέστη ζημία, διότι ερμήνευσε εσφαλμένα την έννοια της δυσφήμισης και της βλάβης της φήμης,

ενώ, επιπλέον, παρέλειψε να αξιολογήσει, χωρίς σχετική αιτιολογία, τα ζητήματα που επισήμανε ο προσφεύγων αναφορικά με τη δυσφήμιση που υπέστη και τη βλάβη της φήμης του (συμπεριλαμβανομένης της αναδημοσίευσης του υλικού με τέτοιο τρόπο ώστε, στα μάτια των τηλεθεατών, να απαξιώνεται ως αναγνωρισμένος ειδικός σε θέματα αυτοκινήτων). Το δικαστήριο θα έπρεπε να έχει προβεί σε στάθμιση της αντίδρασης ενός μέσου τηλεθεατή, που δεν συνηθίζει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός, στο επίμαχο υλικό και στον τρόπο με τον οποίο αποτυπώνεται σε αυτό η προσωπικότητα του προσφεύγοντος. Το δικαστήριο δεν έλαβε επίσης υπόψη του το γεγονός ότι το βίντεο δημιουργήθηκε παρά την κατηγορηματική άρνηση του προσφεύγοντος, που βασιζόταν σε βάσιμες αντιρρήσεις του για τον τρόπο αναπαράστασής του στο βίντεο.

Συνεπώς, το δικαστήριο παραβίασε τα άρθρα 95 (προστασία από τη δυσφήμιση) και 96 (σεβασμός της ιδιωτικής ζωής) του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Λεττονίας, διότι δεν παρείχε δικαστική προστασία από τη δυσφήμιση.

3.2 Επί της ουσίας, το δικαστήριο έκρινε ότι η δημοφιλία και η προσωπικότητα του προσφεύγοντος, στοιχεία κατάλληλα για τη δημιουργία του οπτικοακουστικού υλικού, δικαιολογούν την προσβολή, αφενός, του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικότητας του και, αφετέρου, του δικαιώματος του προσφεύγοντος να αποφασίζει μόνος του για την επεξεργασία των δεδομένων του.

3.3 Η πολυπλοκότητα της ερμηνείας της νομοθεσίας δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογία για την αυθαιρεσία της αρχής, που συνίσταται σε πράξη σκόπιμη και αντίθετη προς τη, ρητώς εκφρασθείσα, βούληση του προσφεύγοντος.

3.4 Η αποκατάσταση της ζημίας που όρισε το δικαστήριο (ήτοι η δήλωση συγγνώμης στις ιστοσελίδες, όπου το Κέντρο προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών είχε δημοσιεύσει το επίμαχο υλικό) δεν είναι δίκαιη. Σε ένα δημοκρατικό κράτος δικαίου, η αποκατάσταση της ζημίας δεν μπορεί να περιορίζεται δυσανάλογα. Η υποχρέωση δημόσιας συγγνώμης είναι μια υποτυπώδης εκδήλωση ευγένειας και ηθικής. Κατ' αντιδιαστολή, το άρθρο 83, παράγραφος 5, του ΓΚΠΔ προβλέπει διοικητικά πρόστιμα έως 20 000 000 ευρώ ή, σε περίπτωση επιχειρήσεων, έως το 4 % του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους.

3.5 Το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του ούτε ανέλυσε πλήρως το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ [παραλειπόμενα] [παράθεση του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΔΠ].

NOMIKH ΒΑΣΗ

Εφαρμοστέα νομοθεσία

Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4) Άρθρο 8, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης· άρθρο 1, παράγραφος 2, άρθρο 82 και αιτιολογικές σκέψεις 75, 85 και 146 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων.

Λεττονικό δίκαιο

5 Άρθρο 92, τρίτο εδάφιο, του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Λεττονίας:

«Καθένας έχει δικαίωμα κατάλληλης αποκατάστασης, σε περίπτωση αναιτιολόγητης επέμβασης στα δικαιώματά του».

Άρθρο 14 του νόμου για την αποκατάσταση ζημίας που προκαλείται από δημόσιες αρχές, τιτλοφορούμενο «Επιβολή υποχρέωσης [αποκατάστασης] για μη υλική ζημία»:

«1. Η αποκατάσταση της μη υλικής ζημίας καθορίζεται βάσει της σπουδαιότητας των προσβαλλομένων δικαιωμάτων και εννόμων συμφερόντων, βάσει της σοβαρότητας της συγκεκριμένης προσβολής, με στάθμιση των πραγματικών και νομικών αιτιών και κινήτρων της πράξης της αρχής, της πράξης και της συνυπαιτιότητας του θύματος, όπως επίσης και άλλων κρίσιμων, για τη συγκεκριμένη υπόθεση, περιστάσεων.

2. Η μη υλική ζημία αποκαθίσταται με την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα της βλάβης κατάσταση, και στην περίπτωση που τούτο είναι ολικώς ή μερικώς αδύνατο, ή όταν η λύση αυτή δεν είναι προσήκουσα, με τη δήλωση συγγνώμης ή με την καταβολή κατάλληλης αποζημίωσης.

3. Εάν η αρχή ή το δικαστήριο, κατά την αξιολόγηση των περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης, κρίνει ότι η προσβολή των δικαιωμάτων και των εννόμων συμφερόντων ενός ατόμου δεν είναι σοβαρή, τότε η γραπτή ή δημόσια απολογητική δήλωση μπορεί να αποτελέσει αποκλειστικό ή συμπληρωματικό τρόπο αποκατάστασης της μη υλικής ζημίας.

4. Η αποκατάσταση της μη υλικής ζημίας μπορεί να οριστεί έως του ποσού των 7 000 ευρώ. Σε περίπτωση σοβαρής μη υλικής ζημίας, η αποκατάσταση μπορεί να οριστεί έως του ποσού των 10 000 ευρώ· ωστόσο, σε περίπτωση προσβολής της ζωής ή πρόκλησης ιδιαίτερα σοβαρής σωματικής βλάβης, ορίζεται μέγιστο ποσό αποκατάστασης έως 30 000 ευρώ».

Λόγοι για τους οποίους υφίστανται αμφιβολίες όσον αφορά την ερμηνεία της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6 Το [Administratīvā] apgabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο] έκρινε ότι το δικαίωμα του προσφεύγοντος παραβιάστηκε και η κρίση του αυτή έχει καταστεί τελεσίδικη, εντούτοις, ο προσφεύγων παραπονείται για την αξιολόγηση της προσβολής του δικαιώματός του και της προκληθείσας ζημίας, αλλά και για την επιδικασθείσα αποζημίωση. Συνεπώς, κατά την κρίση της αιτήσεως αναιρέσεως πρέπει να εξετασθεί εάν το δικαστήριο αυτό αξιολόγησε ορθώς τη

σοβαρότητα της προσβολής του δικαιώματος του προσφεύγοντος από το Κέντρο προστασίας δικαιωμάτων των καταναλωτών, εάν προκλήθηκε ζημία από τη συγκεκριμένη προσβολή, καθώς επίσης και εάν η αποζημίωση που επιδίκασε το ίδιο δικαστήριο μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη.

7 Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι κάθε πρόσωπο το οποίο υπέστη υλική ή μη υλική ζημία ως αποτέλεσμα παραβίασης του εν λόγω κανονισμού δικαιούται αποζημίωση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία για τη ζημία που υπέστη.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε ότι, με δεδομένο ότι ο προαναφερθείς ΓΚΠΔ δεν παραπέμπει στο δίκαιο των κρατών μελών όσον αφορά την έννοια και το περιεχόμενο των όρων του άρθρου 82 του κανονισμού αυτού, και ιδίως όσον αφορά τις έννοιες «υλική και μη υλική ζημία» και «αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη», για τους σκοπούς της εφαρμογής του κανονισμού αυτού, οι όροι αυτοί πρέπει να θεωρηθούν ως αυτοτελείς έννοιες του δικαίου της Ένωσης, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη (απόφαση της 4ης Μαΐου 2023, *Österreichische Post*, C-300/21, *EU:C:2023:370*, σκέψη 30). Επομένως, για την ερμηνεία των όρων αυτών, δεν τυγχάνει εφαρμογής το λεττονικό δίκαιο, αλλά αποκλειστικά οι διατάξεις του κανονισμού, όπως ερμηνεύθηκαν από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως προκύπτει από την απόφαση του [Administratīvā] apgabaltiesa [περιφερειακού (διοικητικού) εφετείου], το δικαστήριο αυτό κατέληξε σε κρίση για την αποκατάσταση της ζημίας εφαρμόζοντας μόνο τη λεττονική νομοθεσία και νομολογία, γεγονός το οποίο δεν συνάδει με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 82 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων.

Επιπλέον, στην απόφαση του [Administratīvā] apgabaltiesa [περιφερειακού (διοικητικού) εφετείου] τίγονται διάφορα ζητήματα για τα οποία είναι λυσιτελής η ερμηνεία του άρθρου 82 του ΓΚΠΔ. Από τις εγγραφές στο πρωτόκολλο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι τα εθνικά δικαστήρια των κρατών μελών έχουν υποβάλει ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία του συγκεκριμένου άρθρου, η απάντηση στα οποία θα μπορούσε να είναι και εν προκειμένω κατάλληλη (υποθέσεις C-340/21, C-667/21, C-687/21, C-741/21, C-182/22, C-456/22, C-590/22 και C-65/23). Εντούτοις, ακόμη δεν έχουν εκδοθεί οι σχετικές αποφάσεις, συνεπώς, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί αναγκαία την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο.

8 Μια από τις κρίσιμες πτυχές της υπό κρίση υπόθεσης ενώπιον του [Administratīvā] apgabaltiesa [περιφερειακού (διοικητικού) εφετείου] είναι εάν θα πρέπει να επιβληθεί αποζημίωση λόγω παραβίασης του ΓΚΠΔ, για παραβίαση που αφορά την προστασία των δεδομένων και μόνον, ή εάν, αντιθέτως, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι προκλήθηκε και ζημία από τη συγκεκριμένη παραβίαση. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ήδη κρίνει επί του ζητήματος αυτού.

Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, προβλέπει το δικαίωμα αποζημιώσεως για υλική ή μη υλική ζημία ως αποτέλεσμα παραβίασης του εν λόγω κανονισμού. Όπως έκρινε το Δικαστήριο, δεν αρκεί απλώς και μόνον η παραβίαση των διατάξεων του ανωτέρω κανονισμού προς θεμελίωση του δικαιώματος αποζημιώσεως, αλλά θα πρέπει να αποδεικνύεται η ζημία που υπέστη ένα πρόσωπο από την παραβίαση (σκέψεις 32 και 42 της απόφασης στην υπόθεση *Österreichische Post*).

Από την απόφαση του [Administratīvā] apgabaltiesa [περιφερειακού (διοικητικού) εφετείου] προκύπτει, ότι το δικαστήριο αυτό αξιολόγησε την ανάγκη αποκατάστασης της ζημίας μόνο σε σχέση με την παραβίαση του κανονισμού που διέπραξε η αρχή, διότι δεν διαπίστωσε δυσφήμιση κατά του προσφεύγοντος, ούτε και βλάβη της φήμης του. Αυτό έρχεται σε αντίθεση προς τη διάταξη του άρθρου 82, παράγραφος 1, του κανονισμού. Εάν το ανωτέρω δικαστήριο κατέληγε στην κρίση ότι ο προσφεύγων δεν υπέστη καμία ζημία, ως αποτέλεσμα παραβίασης του κανονισμού, τότε θα έπρεπε να οδηγηθεί σε απόρριψη του αιτήματος αποζημίωσης ή αποκατάστασης.

Ωστόσο, προτού συναχθούν άλλα συμπεράσματα, θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον το προαναφερθέν δικαστήριο αξιολόγησε εσφαλμένα την ύπαρξη ζημίας.

9 Υπό την έννοια αυτή, θα πρέπει να διευκρινισθεί εάν, η παραβίαση του ΓΚΠΔ, δηλαδή παραβίαση σε ζητήματα προστασίας δεδομένων, μπορεί επίσης να συνεπάγεται, από μόνη της, ζημία σε ένα πρόσωπο.

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 146 του ΓΚΠΔ, κάθε ζημία την οποία υφίσταται ένα πρόσωπο ως αποτέλεσμα επεξεργασίας κατά παράβαση του παρόντα κανονισμού θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο αποζημίωσης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία. Η έννοια της ζημίας θα πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά με γνώμονα τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι στόχοι του κανονισμού. Τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνουν πλήρη και ουσιαστική αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν. Το Δικαστήριο, αναφερόμενο στην προαναφερθείσα αιτιολογική σκέψη, τόνισε τη σημασία μιας ερμηνείας της έννοιας της ζημίας, που θα είναι σύμφωνη με τους σκοπούς του κανονισμού, οι οποίοι είναι, μεταξύ άλλων, η διασφάλιση συνεκτικής και υψηλού επιπέδου προστασίας των φυσικών προσώπων σε ό,τι αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ένωση, καθώς και η διασφάλιση συνεκτικής και ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προσώπων αυτών έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση (σκέψεις 46 έως 48 της απόφασης στην υπόθεση *Österreichische Post*). Επιπλέον, σε σχέση με το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ, η έννοια της «ζημίας» και [...] η έννοια της «μη υλικής ζημίας» πρέπει να ορίζονται κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο ο οποίος να προσιδιάζει στο δίκαιο της Ένωσης (σκέψη 44 της απόφασης στην υπόθεση *Österreichische Post*).

Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων ως ένα ατομικό δικαίωμα αυτόνομο και εγγενές σε κάθε πρόσωπο, δηλαδή ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ επίσης ορίζει ότι ο κανονισμός προστατεύει θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο επί της ουσίας σημαίνει ότι το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συγκαταλέγεται στα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες ενός προσώπου.

Κατά συνέπεια, τίθεται το ερώτημα εάν η επέμβαση στο προαναφερθέν ατομικό δικαίωμα συνιστά, από μόνη της, ζημία ενός προσώπου. Εάν δηλαδή, η προσβολή άλλων κατοχυρωμένων δικαιωμάτων ενός προσώπου (όπως για παράδειγμα το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, το δικαίωμα ιδιοκτησίας κ.λπ.) θεωρείται ζημία, τότε θα μπορούσε επίσης να θεωρηθεί ότι η προσβολή του προαναφερθέντος δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνιστά, από μόνη της, –ή τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να προκαλέσει– ζημία εναντίον του προσώπου αυτού;

Το ζήτημα αυτό οδηγεί περαιτέρω στο ερώτημα της σχέσης ανάμεσα στην παραβίαση του ΓΚΠΔ, δηλαδή στην παραβίαση της προστασίας δεδομένων, και στην προσβολή του δικαιώματος προστασίας δεδομένων ως ατομικού δικαιώματος. Η επεξεργασία δεδομένων είναι μια δραστηριότητα που αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία, καταρχήν, τυγχάνουν προστασίας. Επομένως, όταν η επεξεργασία δεδομένων είναι παράνομη, τότε μπορεί ευλόγως να συναχθεί το συμπέρασμα ότι με τη συγκεκριμένη επεξεργασία συντελείται μια ανατιολόγητη προσβολή του ατομικού δικαιώματος προστασίας δεδομένων ενός προσώπου, ακριβώς διότι τα δεδομένα αυτά δεν έτυχαν προστασίας από την παράνομη επεξεργασία.

Στην υπό κρίση υπόθεση, για παράδειγμα, θα ήταν σκόπιμο να αξιολογηθεί κατά πόσον η διάδοση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω οπτικοακουστικού υλικού εκπαιδευτικού χαρακτήρα, που δημιουργήθηκε παρά τις αντιρρήσεις του ενδιαφερομένου, συνιστά, από μόνη της, ζημία, διότι εμπεριέχει την έννοια της προσβολής του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων ενός προσώπου (και συνιστά κατά τον τρόπο αυτόν μια *per se* ζημία, ακόμη και εάν δεν προκύπτει παραβίαση της ιδιωτικής ζωής, δυσφήμιση ή βλάβη της φήμης του).

Αξίζει να προστεθεί ότι στην αιτιολογική σκέψη 75 του ΓΚΠΔ γίνεται μνεία των επιμέρους ειδών ζημίας και μπορεί να συναχθεί ότι η παραβίαση του κανονισμού, από μόνη της, μολονότι συνιστά καταπάτηση του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων ενός προσώπου, θα μπορούσε να μη θεωρηθεί ζημία υπό την έννοια του κανονισμού, δηλαδή η παραβίαση του κανονισμού και μόνο δεν θα θεωρείτο συνήθως προσβολή στα «δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων» που μνημονεύονται στην προαναφερθείσα αιτιολογική σκέψη, ή ζημία. Στην αιτιολογική σκέψη διαλαμβάνονται τα κάτωθι: «Οι κίνδυνοι για τα δικαιώματα

και τις ελευθερίες φυσικών προσώπων, ποικίλης πιθανότητας και σοβαρότητας, είναι δυνατόν να προκύπτουν από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε σωματική, υλική ή μη υλική βλάβη, ιδίως όταν η επεξεργασία μπορεί να οδηγήσει σε διακρίσεις, κατάχρηση ή υποκλοπή ταυτότητας, οικονομική απώλεια, βλάβη φήμης, απώλεια της εμπιστευτικότητας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο, παράνομη άρση της ψευδωνυμοποίησης ή οποιοδήποτε άλλο σημαντικό οικονομικό ή κοινωνικό μειονέκτημα· όταν τα υποκείμενα των δεδομένων θα μπορούσαν να στερηθούν των δικαιωμάτων και ελευθεριών τους ή να εμποδίζονται από την άσκηση ελέγχου επί των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα· όταν υπόκεινται σε επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία αποκαλύπτουν φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, πολιτικά φρονήματα, θρησκεία ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή συμμετοχή σε συνδικάτα και γίνεται επεξεργασία γενετικών δεδομένων, δεδομένων που αφορούν την υγεία ή δεδομένων που αφορούν τη σεξουαλική ζωή ή ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας· όταν αξιολογούνται προσωπικές πτυχές, ιδίως όταν επιχειρείται ανάλυση ή πρόβλεψη πτυχών που αφορούν τις επιδόσεις στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, προσωπικές προτιμήσεις ή ενδιαφέροντα, την αξιοπιστία ή τη συμπεριφορά, τη θέση ή μετακινήσεις, προκειμένου να δημιουργηθούν ή να χρησιμοποιηθούν προσωπικά προφίλ· όταν υποβάλλονται σε επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ευάλωτων φυσικών προσώπων, ιδίως παιδιών· ή όταν η επεξεργασία περιλαμβάνει μεγάλη ποσότητα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και επηρεάζει μεγάλο αριθμό υποκειμένων των δεδομένων». Ορισμένα από τα προαναφερθέντα είδη ζημίας θα μπορούσαν να θεωρηθούν απλές παραβάσεις στον τομέα της προστασίας δεδομένων, χωρίς ωστόσο να υφίσταται καταπάτηση άλλων δικαιωμάτων και ελευθεριών (παραδείγματος χάριν, σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος στερείται του δικαιώματος να ελέγχει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν)· ενώ, από τη διατύπωση της συγκεκριμένης αιτιολογικής σκέψης συνολικά, φαίνεται ότι, στις συνηθέστερες περιπτώσεις, η παραβίαση προστασίας δεδομένων, από μόνη της, δεν προκαλεί ζημία, αλλά ως έναν βαθμό, η παραβίαση αυτή διακρίνεται ποιοτικά από την έννοια της ζημίας.

Εξάλλου, στην αιτιολογική σκέψη 85 του ίδιου κανονισμού τονίζεται ότι: «Η παραβίαση προσωπικών δεδομένων μπορεί, εάν δεν αντιμετωπιστεί κατάλληλα και έγκαιρα, να έχει ως αποτέλεσμα σωματική, υλική ή ηθική βλάβη για φυσικά πρόσωπα, όπως απώλεια του ελέγχου επί των προσωπικών τους δεδομένων, ή περιορισμό των δικαιωμάτων τους, διακρίσεις, κατάχρηση ή υποκλοπή ταυτότητας, οικονομική απώλεια, παράνομη άρση της ψευδωνυμοποίησης, βλάβη της φήμης, απώλεια της εμπιστευτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο ή άλλο σημαντικό οικονομικό ή κοινωνικό μειονέκτημα για το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο». Οι περιπτώσεις που μνημονεύονται παραπάνω ως πιθανά είδη ζημίας είναι τόσο εκείνα που, επί της ουσίας, συνιστούν, από μόνα τους, παραβίαση σε ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (η απώλεια του ελέγχου επί των προσωπικών δεδομένων), όσο και εκείνα που σχετίζονται με την προσβολή άλλων δικαιωμάτων και ελευθεριών (παραδείγματος χάριν, η βλάβη της φήμης).

Συνεπώς, τα ανωτέρω επιτείνουν τις αμφιβολίες όσον αφορά τη σχέση που υφίσταται, αφενός, μεταξύ της παραβίασης διατάξεων του κανονισμού, ως παραβίασης της προστασίας δεδομένων και, αφετέρου, της «ζημίας» υπό την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1.

10 Ακολούθως, πρέπει να αναπτυχθεί το ζήτημα της σχέσης μεταξύ της ζημίας και της ανάλογης προς τη ζημία αποζημίωσης ή αποκατάστασης.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την ερμηνεία της έννοιας της ζημίας, σύμφωνα με τους σκοπούς του κανονισμού, έκρινε ότι δεν είναι δεκτό να εξαρτάται η αποκατάσταση της μη υλικής ζημίας από ένα ελάχιστο όριο ως προς τη βαρύτητά της, δεδομένου ότι η διαβάθμιση του ελάχιστου ορίου αυτού, από το οποίο θα εξαρτάτο η δυνατότητα αποκαταστάσεως ή μη της εν λόγω ζημίας, θα μπορούσε να μεταβάλλεται αναλόγως της εκτιμήσεως των δικαστών που επιλαμβάνονται της υποθέσεως και τούτο θα ενείχε τον κίνδυνο να θιγεί η συνοχή του καθεστώτος που θεσπίζει ο κανονισμός (σκέψη 49 της απόφασης στην υπόθεση *Österreichische Post*).

Αναφορικά με τον καθορισμό των κανόνων ως προς την εκτίμηση της αποζημιώσεως, δηλαδή της χρηματικής αποκατάστασης της ζημίας, το Δικαστήριο έκρινε ότι εναπόκειται στην έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους να καθορίσει τα κριτήρια καθορισμού της έκτασεως της οφειλόμενης στο πλαίσιο αυτό αποζημιώσεως, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας (ό.π. σκέψεις 53 και 54).

Επιπλέον, έκρινε ότι χρηματική αποζημίωση βάσει του άρθρου 82 του ΓΚΠΔ πρέπει να θεωρείται «πλήρης και ουσιαστική» εάν παρέχει τη δυνατότητα πλήρους αποκαταστάσεως της συγκεκριμένης ζημίας που προκλήθηκε από την παραβίαση του προαναφερθέντος κανονισμού, χωρίς να απαιτείται, για τους σκοπούς μιας τέτοιας πλήρους αποζημιώσεως, η επιδίκαση τιμωρητικής αποζημιώσεως (ό.π. σκέψη 58).

Επομένως, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης απεφάνθη συνολικά όσον αφορά το πλαίσιο καθορισμού της αποζημιώσεως. Ωστόσο, ορισμένα ζητήματα παραμένουν ασαφή.

11 Το [Administratīvā] apgabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο] έκρινε ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, η δημόσια συγγνώμη προς τον προσφεύγοντα αποτελεί επαρκή τρόπο αποζημιώσεως για τη μη υλική ζημία. Αξίζει να προστεθεί ότι ο συγκεκριμένος τρόπος αποκατάστασης της μη υλικής ζημίας, ιδίως όταν η προσβολή των δικαιωμάτων του προσώπου δεν είναι σοβαρή, προβλέπεται ρητώς από τη λεττονική νομοθεσία (και συγκεκριμένα στο άρθρο 14, παράγραφοι 2 και 3, του νόμου για την αποκατάσταση ζημίας που προκαλείται από δημόσιες αρχές), και προβλέπεται επίσης σε περιπτώσεις που η *restitutio in integrum* δεν είναι εφικτή.

Επομένως, εάν το είδος και η έκταση της αποζημιώσεως καθορίζονταν σύμφωνα με τη λεττονική νομοθεσία, το αποτέλεσμα θα ήταν, σύμφωνα με την εκτίμηση

της καθού η προσφυγή αρχής ή του δικαστηρίου, ότι η δήλωση συγγνώμης αποτελεί επαρκή αποζημίωση και για τις περιπτώσεις που η *restitutio in integrum* δεν είναι εφικτή.

Δεδομένου ότι το ζήτημα της ύπαρξης και συνάφειας της ζημίας παραμένει ανοιχτό στην υπό κρίση υπόθεση, και ότι η διασαφήνιση του ζητήματος εξαρτάται από την ερμηνεία της έννοιας της ζημίας, θα ήταν καθοριστικό εν προκειμένω να διευκρινιστεί εάν η επιβολή της υποχρέωσης της δήλωσης συγγνώμης, ως αποκλειστικού τρόπου αποζημίωσης, συμβαδίζει με τη διάταξη του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, ερμηνευομένου σύμφωνα με τον σκοπό του συγκεκριμένου κανονισμού και της αρχής της πλήρους αποζημίωσης.

12 Το [Administratīvā] argabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο], κατά την αξιολόγηση του είδους και της έκτασης της αποζημίωσης, έλαβε υπόψη, ανάμεσα σε άλλα ζητήματα, τους σκοπούς και την αιτιολόγηση της πράξης της αρχής. Συγκεκριμένα, το [Administratīvā] argabaltiesa [περιφερειακό (διοικητικό) εφετείο] συμπεριέλαβε στο σκεπτικό του το γεγονός ότι, όταν η δημόσια αρχή πραγματοποίησε και δημοσίευσε το βίντεο, παρά τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντος, αφενός, εκπλήρωνε το καθήκον της προς το δημόσιο συμφέρον, για την υλοποίηση του οποίου η χρησιμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος ήταν η προσήκουσα, αφετέρου, δεν αποσκοπούσε στο να δυσφημίσει ή να βλάψει τη φήμη του προσφεύγοντος, και τέλος, η εφαρμογή της νομοθεσίας ήταν πολύπλοκη στην υπό κρίση υπόθεση.

Από τα ανωτέρω προκύπτει το ερώτημα εάν αυτές οι παράμετροι, που στην ουσία είναι ενδεικτικές της υπαιτιότητας και των κινήτρων του αυτουργού της παραβίασης της προστασίας δεδομένων, λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή της υποχρέωσης αποκατάστασης της ζημίας.

Όπως προαναφέρθηκε, το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ καθιερώνει την αρχή της πλήρους αποζημίωσης. Συνεπώς, εάν το δικαστήριο έκρινε ότι, λόγω των κινήτρων του αυτουργού, θα έπρεπε να καθορισθεί μικρότερη αποζημίωση από αυτή που θα ήταν ανάλογη προς την προκληθείσα ζημία, τότε το ποσό της αποζημίωσης αυτής δεν θα ήταν ανάλογο με την έκταση της ίδιας της ζημίας. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε ότι δεν απαιτείται η επιδίκαση τιμωρητικής αποζημίωσης, ακριβώς διότι τούτο δεν είναι απαραίτητο για την επίτευξη πλήρους και ουσιαστικής αποκατάστασης της συγκεκριμένης ζημίας (*σκέψη 58 της απόφασης στην υπόθεση Österreichische Post*). Ανακύπτει επομένως το ερώτημα κατά πόσον θα πρέπει να γίνουν αντίστοιχοι συλλογισμοί στην υπό κρίση υπόθεση, να εξετασθεί δηλαδή εάν ληφθείς υπόψη της πρόθεσης του αυτουργού, επηρεάζεται η σχέση αναλογίας της ζημίας προς την αντίστοιχη αποζημίωση και, κατά τον τρόπο αυτόν, απαξιώνεται ο μηχανισμός πλήρους και ουσιαστικής αποκατάστασης.

13 Συμπερασματικά, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία της ενωσιακής νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, κρίνει αναγκαία την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[παραλειπόμενα] [δικονομικά ζητήματα]

Διατακτικό

Βάσει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, [παραλειπόμενα] [παραπομπή σε εθνικούς δικονομικούς κανόνες], το παρόν δικαστήριο

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Να υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

1. Έχει το άρθρο 82, παράγραφος 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων την έννοια ότι η παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ως παραβίαση του εν λόγω κανονισμού, μπορεί να συνιστά, από μόνη της, όχι μόνον αδικαιολόγητη επέμβαση στα ατομικά δικαιώματα προστασίας των δεδομένων αλλά και ζημία στον φορέα των δικαιωμάτων αυτών;
2. Έχει το άρθρο 82, παράγραφος 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων την έννοια ότι, σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα της ζημίας κατάσταση, επιβάλλεται, ως αποκλειστικός τρόπος αποζημίωσης για μη υλική ζημία, η υποχρέωση δήλωσης συγγνώμης;
3. Έχει το άρθρο 82, παράγραφος 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων την έννοια ότι, σε περίπτωση που συντρέχουν συγκεκριμένες περιστάσεις συναφείς με την υπαιτιότητα και τα κίνητρα του φορέα επεξεργασίας των δεδομένων (παραδείγματος χάριν, η αναγκαιότητα εκπλήρωσης καθήκοντος δημοσίου συμφέροντος, η απουσία πρόθεσης πρόκλησης ζημίας στο πρόσωπο ή ακόμη και η δυσκολία κατανόησης του νομικού πλαισίου), αυτοί θεμελιώνουν λόγους για την επιδίκαση μικρότερης αποζημίωσης για τη σχετική ζημία;

Να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά της παρούσας αποφάσεως δεν μπορούν να ασκηθούν ένδικα μέσα.

[παραλειπόμενα]

[υπογραφές]